

URMELE INFRAȚIUNII DE CORUPȚIE COMISE DE FUNCȚIONARII PUBLICI CU STATUT SPECIAL

Cătălin ANDRUȘ¹
Eugeniu ȘEVCIUC²

Lucrarea analizează complexitatea urmelor infraționilor de corupție comise de funcționarii publici cu statut special, subliniind importanța acestora în reconstituirea mecanismului infrațional și în probarea vinovăției. Studiul demonstrează că urmele – materiale, ideale, digitale și financiare – constituie fundamentul oricărei investigații eficiente, într-un context marcat de disimulare, complicitate internă și acces privilegiat al făptuitorului la procedurile judiciare. Funcționarii corupți, datorită pregătirii profesionale și cunoașterii tehnicilor de investigare, dezvoltă strategii sofisticate de tănuire și falsificare a realității factuale. În aceste condiții, descoperirea, conservarea și valorificarea urmelor devin nu doar o etapă tactică, ci o dimensiune esențială a metodologiei criminalistice. Studiul propune un model de interpretare integrată a urmelor, bazat pe convergența probatorie dintre componentele materiale, informaționale și tehnico-științifice, capabil să ofere organelor de urmărire penală instrumente moderne pentru combaterea corupției instituționale.

Cuvinte-cheie: corupție; funcționar public cu statut special; urme criminalistice; expertiză tehnico-științifică; tactici de investigare; probă materială; urme digitale.

TRACES OF CORRUPTION OFFENSES COMMITTED BY PUBLIC OFFICIALS WITH SPECIAL STATUS

Cătălin ANDRUȘ¹
Eugeniu ȘEVCIUC²

This paper explores the multifaceted nature of traces generated by corruption offenses committed by public officials holding special status, emphasizing their significance in reconstructing the criminal mechanism and establishing culpability. The study demonstrates that traces—material, ideal, digital, and financial—constitute the cornerstone of any effective investigation, particularly within environments marked by concealment, institutional complicity, and offenders’ privileged access to judicial procedures. Corrupt officials, equipped with professional expertise and in-depth knowledge of investigative techniques, tend to develop sophisticated strategies to disguise and falsify factual reality. Under these circumstances, the discovery, preservation, and scientific valorization of traces become not merely tactical stages but essential components of forensic methodology. The paper advances an integrated model for interpreting traces, grounded in evidential convergence between material, informational, and technical-scientific dimensions, designed to equip investigative authorities with modern tools for combating institutional corruption.

Keywords: corruption; public official with special status; forensic traces; technical-scientific expertise; investigative tactics; material evidence; digital traces.

INTRODUCERE

Corupția comisă de funcționarii publici cu statut special reprezintă una dintre cele mai periculoase forme ale criminalității instituționale, deoarece implică persoane

INTRODUCTION

Corruption committed by public officials vested with special status represents one of the most pernicious forms of institutional crime, as it involves individuals who, by virtue of their official functions, are entrusted to uphold the

¹ Conferențiar universitar, doctor în drept, director al Colegiului Național de Afaceri Interne, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București, România (ROR: <https://ror.org/05gc63392>), secretar@academiadepolitie.ro; Associate Professor, PhD in Law, Director of the National College of Internal Affairs, “Alexandru Ioan Cuza” Police Academy, Bucharest, Romania (ROR: <https://ror.org/05gc63392>), secretary@academiadepolitie.ro;

² Doctorand, Școala doctorală „Științe penale și drept public”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: eugeniu.sevciuc@mai.gov.md; ORCID ID: 0009-0007-3310-9271 PhD Student, Doctoral School “Criminal Sciences and Public Law”, Academy of the MIA of the Republic of Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: eugeniu.sevciuc@mai.gov.md; ORCID ID: 0009-0007-3310-9271

care, prin funcția exercitată, sunt chemate să aplice legea și să protejeze interesul public. În realitate, aceste persoane deturneză autoritatea statului în scop personal, afectând grav legitimitatea instituțiilor și încrederea cetățenilor. În Republica Moldova, fenomenul a dobândit o dimensiune sistemică, generând efecte negative asupra eficienței actului de justiție și asupra stabilității ordinii de drept. În asemenea cazuri, organul de urmărire penală nu beneficiază de probe evidente, iar identificarea faptuitorului devine un proces complex, bazat pe descoperirea și interpretarea urmelor infracțiunii. Aceste urme, fie materiale – documente, înscrisuri, obiecte, micro-urme – fie ideale – informații păstrate în memoria participanților – constituie principalele elemente de sprijin pentru probarea actelor de corupție. În plus, dinamica actuală a criminalității impune includerea unei noi categorii de urme: cele digitale și financiare, care reflectă comunicarea, transferurile de fonduri și relațiile ascunse dintre participanți. Analiza de față valorifică perspectivele doctrinei criminalistice contemporane, demonstrând că urmele infracțiunii nu sunt simple rezultate fizice ale faptei, ci expresii logice ale comportamentului infracțional, cu valoare cognitivă și probatorie.

Scopul cercetării. Scopul principal al studiului constă în evidențierea importanței urmelor infracțiunii de corupție în investigarea faptelor comise de funcționarii publici cu statut special, precum și în argumentarea rolului lor integrator în sistemul probelor. Cercetarea urmărește: să stabilească natura și clasificarea urmelor specifice actelor de corupție instituțională; să evidențieze interdependența dintre urmele materiale, ideale și digitale; să contureze un model criminalistic de reconstituire a mecanismului infracțional pe baza convergenței probatorii; să formuleze recomandări metodologice privind identificarea, conservarea și valorificarea urmelor în procesul penal. Prin aceste obiective, lucrarea contribuie la consolidarea bazei teoretice și practice a investigațiilor anticorupție, oferind o abordare sistemică, adaptată specificului infracțiunilor comise de persoane cu statut special.

METODOLOGIE

law and safeguard the public interest. In reality, these individuals distort the authority of the state for personal gain, gravely undermining institutional legitimacy and public trust. In the Republic of Moldova, this phenomenon has acquired systemic proportions, generating adverse effects on both the efficiency of justice and the stability of the rule of law.

In such cases, investigative bodies rarely encounter explicit or self-evident proof, and the identification of the perpetrator becomes a complex process grounded in the discovery and interpretation of traces left by the offense. These traces—whether material (documents, records, physical objects, micro-traces) or ideal (information retained in the memory of those involved)—serve as essential elements for substantiating acts of corruption. Furthermore, the contemporary dynamics of criminal activity necessitate recognition of a new category of traces: digital and financial, reflecting communication patterns, fund transfers, and covert relational structures between participants.

The present analysis draws upon contemporary forensic doctrine to demonstrate that the traces of a corruption offense are not mere physical residues of unlawful activity, but logical manifestations of criminal behavior—possessing both cognitive and evidentiary value.

Research Purpose. The principal aim of this study is to highlight the forensic importance of traces in the investigation of corruption offenses perpetrated by public officials with special status and to substantiate their integrative role within the evidentiary system. The objectives of the research are: to determine the nature and classification of traces specific to institutional corruption; to demonstrate the interdependence between material, ideal, and digital traces; to outline a forensic model for reconstructing the criminal mechanism through evidential convergence; to formulate methodological recommendations regarding the identification, preservation, and evaluation of traces during the criminal process. Through these objectives, the study contributes to strengthening the theoretical and practical foundations of anti-corruption investigations, offering a systemic approach adapted to the particularities of offenses committed by officials holding special status.

METHODOLOGY

The research employs logical, systematic, comparative, and analytical methods applied to forensic doctrine, criminal legislation, and rel-

Cercetarea a fost realizată prin utilizarea metodelor logice, sistematice, comparative și analitice, aplicate asupra doctrinei criminalistice, a legislației penale și a practicii judiciare relevante. Analiza conceptuală a fost completată de metode de generalizare științifică, corelație și deducție, pentru a contura tipologia urmelor specifice corupției instituționale. Au fost examinate lucrări doctrinare de referință în domeniul criminalisticii, precum și date desprinse din cauze penale soluționate, pentru a identifica regularități spațio-temporale și relaționale privind formarea și disimularea urmelor. S-a aplicat, de asemenea, metoda comparativă între urmele tradiționale (materiale și ideale) și cele moderne (digitale și financiare), relevând rolul expertizelor tehnico-științifice în creșterea valorii probatorii. Abordarea a fost orientată spre dezvoltarea unui cadru unitar de investigare, în care urmele nu sunt analizate izolat, ci ca parte a unui sistem integrat de reconstituire a faptelor.

DISCUȚII ȘI REZULTATE OBTINUTE

Corupția săvârșită de funcționari publici cu statut special – adică persoane investite cu autoritate publică – reprezintă un fenomen deosebit de grav, cu implicații asupra încrederii în justiție și ordinea de drept. Aceste infracțiuni prezintă particularități ce le fac dificil de descoperit și investigat: autorii lor cunosc în detaliu procedurile legale și metodele de investigație, putând astfel să își camufleze faptele ilicite și să ascundă urmele. În plus, de multe ori nu există victime directe dispuse să reclame (sau acestea însele pot fi implicate în activități infracționale), ceea ce conduce la o latență ridicată a acestor fapte. Prin urmare, depistarea și cercetarea corupției instituționale se bazează în mare măsură pe identificarea urmelor infracțiunii, atât materiale cât și ideatice (imateriale), lăsate în urmă de activitatea infracțională.

În criminalistică este axiomatic faptul că „fiecare infracțiune se reflectă în realitatea obiectivă printr-o serie de urme materiale și ideale”, elemente care individualizează actul ilegal [5, p. 11-14]. Cu alte cuvinte, nu există infracțiune fără urme; orice acțiune ilicită produce modificări în mediul înconjurător sau în memoria persoanelor implicate. Investigația

evant judicial practice. Conceptual analysis is complemented by scientific generalization, correlation, and deduction, aimed at defining the typology of traces characteristic of institutional corruption. The study draws upon key forensic literature and empirical data from resolved criminal cases to identify spatial, temporal, and relational regularities in the formation and concealment of traces. A comparative approach between traditional traces (material and ideal) and modern traces (digital and financial) has been adopted to emphasize the increasing role of technical-scientific expertise in enhancing evidential reliability. The methodological orientation of the research seeks to establish a unified framework of investigation, in which traces are not assessed in isolation but understood as interdependent elements within an integrated system for reconstructing the sequence of criminal acts.

DISCUSSIONS AND RESULTS OBTAINED

Corruption committed by public officials vested with special authority constitutes an exceptionally serious phenomenon, undermining both public trust in justice and the overall order of law. Such offenses display distinctive features that render them difficult to detect and investigate. Their perpetrators possess detailed knowledge of legal procedures and investigative methodologies, enabling them to conceal their unlawful actions and erase evidentiary traces. Moreover, the absence of direct victims willing to report the offense—or, in some cases, the involvement of those victims in related illicit activity—contributes to the high latency of these crimes.

Consequently, the detection and examination of institutional corruption rely heavily on the identification and interpretation of the traces of the offense, both material and ideational (intangible), that emerge as a direct result of criminal behavior. In forensic science, it is axiomatic that “every offense is reflected in objective reality through a constellation of material and ideal traces”—elements that serve to individualize the unlawful act [5, p. 11-14]. These traces, in their dual manifestation, form the starting point of any criminalistic reconstruction, offering investigators the means to reveal the underlying mechanism of the offense, the sequence of actions, and the identity of those involved.

In other words, there is no crime without traces; every unlawful act inevitably produces changes either in the surrounding environment

criminalistică pornește, de regulă, de la aceste urme, care conduc treptat la stabilirea circumstanțelor comiterii faptei și eventual la identificarea făptuitorului [5, p. 11-14]. Tocmai de aceea, identificarea, protejarea și valorificarea urmelor infracțiunii constituie un obiectiv central în investigarea corupției. De menționat însă că urmele *materiale* pot fi fragile și perisabile, putând dispărea sub acțiunea factorilor de mediu sau a intervenției umane [3, p. 21]. Mai mult, făptuitorii înșiși încearcă adesea să ștergă orice indiciu al infracțiunii: după cum notează Mihail Gheorghiuță, persoanele corupte „întreprind toate măsurile posibile ca să ascundă urmele infracțiunii”, de la înlăturarea înscrisurilor personale și a formularelor necompletate (blanchete) până la ștergerea amprentelor de pe obiectele ce pot servi ca probe [6, p. 825-826]. În aceste condiții, investigatorii trebuie să manifeste operativitate și ingeniozitate pentru a descoperi urmele, înainte ca ele să fie alterate sau oclutate iremediabil.

În terminologia criminalistică, *urmele infracțiunii* reprezintă acele modificări materiale sau informaționale apărute ca rezultat direct al acțiunii infracționale. Urmele materiale sunt manifestări concrete, obiective – de pildă, obiecte și înscrisuri create ori alterate prin săvârșirea faptei, microure (amprente, reziduuri etc.), modificări ale mediului fizic. Prin contrast, urmele *ideale* (sau psihice/informaționale) constau în reflectarea faptei în memoria sau conștiința persoanelor care au legătură cu evenimentul – cu alte cuvinte, totalitatea informațiilor deținute de martori, victime, făptuitori sau complici despre împrejurările infracțiunii. Literatura de specialitate subliniază că ambele categorii de urme au relevanță probatorie: “*fiecare infracțiune se reflectă [...] printr-o serie de urme materiale și ideale, însușiri și intermedieri*” ce pot servi la probarea faptei [5, p. 11-14].

În practică, cele două tipuri de urme sunt strâns interconectate. Urmele materiale constituie adesea suportul obiectiv al probelor într-o investigație de corupție, însă pentru a le descoperi și interpreta corect, ofițerul de urmărire penală sau procurorul trebuie adesea să valorifice urmele ideale, adică informațiile furnizate de persoane (denunțatori, martori, victime).

or in the memory of the individuals involved. A forensic investigation, as a rule, begins precisely with these traces, which gradually guide the investigator toward reconstructing the circumstances of the offense and, ultimately, identifying the perpetrator [5, p. 11-14]. For this very reason, the identification, preservation, and forensic examination of crime traces constitute a central objective in the investigation of corruption offenses. It should be noted, however, that material traces are often fragile and perishable, being susceptible to destruction through environmental factors or human interference [3, p. 21]. Moreover, offenders themselves often make deliberate efforts to erase any indication of the crime. As Mihail Gheorghiuță observes, corrupt individuals “undertake every possible measure to conceal the traces of their offense,” ranging from the removal of personal documents and unused official forms (blanks) to wiping fingerprints from objects that could serve as evidence [6, p. 825-826]. Under these circumstances, investigators must act with both promptness and ingenuity to detect the traces before they are irreversibly altered or concealed.

In forensic terminology, the traces of a crime are understood as those material or informational alterations that arise directly as a consequence of the criminal act. Material traces constitute tangible, objective manifestations—such as documents and objects created or altered in the course of the offense, micro-traces (fingerprints, residues, and similar evidence), or modifications in the physical environment. Ideal traces (also referred to as psychological or informational) differ in nature, consisting of the mental reflection of the event within the memory or consciousness of individuals connected to it—that is, the entirety of information retained by witnesses, victims, perpetrators, or accomplices regarding the circumstances of the offense. Specialized literature emphasizes that both categories of traces possess evidentiary value: “every offense is reflected [...] through a series of material and ideal traces, attributes, and intermediations” that may serve as proof of the unlawful act [5, p. 11-14].

In practice, these two categories of traces are closely interconnected. Material traces often constitute the objective foundation of evidence in corruption investigations; however, to detect and interpret them correctly, the criminal investigator or prosecutor must frequently rely on ideal traces—that is, information pro-

Invers, declarațiile (urme ideale) capătă greutate doar în coroborare cu evidențe materiale care să le susțină credibilitatea. Așadar, o investigare eficientă presupune identificarea ambelor categorii de urme și coroborarea lor în vederea reconstituirii complete a mecanismului infracțiunii.

Prin *urme ideale* ale infracțiunii de corupție înțelegem totalitatea informațiilor relevante despre faptă stocate în memoria diferitelor persoane care au cunoștință de ea. În speță, este vorba despre declarații, percepții, cunoștințe pe care le dețin: (a) persoanele vătămate (victimele corupției), (b) autorii infracțiunii (funcționarii publici cu statut special, în calitate de bănuți/învinuți) și (c) martorii sau denunțătorii oculari și indirecti. Aceste categorii de persoane sunt purtătoare de „urme” informaționale esențiale, însă fiecare prezintă caracteristici și probleme specifice în contextul corupției din sistemul instituțional:

a) *Victimele*. În mod obișnuit, victima infracțiunii de corupție este persoana ale cărei drepturi sau interese au fost lezate prin actul funcționarului corupt (de exemplu, un justițiabil căruia i s-a pretins bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă ce nu i se cuvin pentru a i se rezolva favorabil o cauză, sau un subaltern constrâns să participe la un act ilegal). În cazurile de corupție comise de ofițeri de urmărire penală, *noțiunea de „victimă” capătă valențe neobișnuite*: adesea, cea mai mare parte a „victimelor” sunt persoane care inițial au avut calitatea de bănuț sau învinuit într-o cauză instrumentată de funcționarul corupt. Practic, se produce o inversare a rolurilor procesuale: fostul inculpat devine denunțator (acuzator) al polițistului sau judecătorului corupt. Elena Frolova subliniază că o asemenea schimbare de rol nu este întotdeauna autentică, existând riscul ca motive subiective – animozități ori dorințe de răzbunare născute în cursul anchetei anterioare – să vicieze poziția celui care acuză acum funcționarul [13, p. 54-58]. Declarațiile „victimelor” într-un dosar de corupție pot fi ambivalente: ele sunt indispensabile pentru sesizarea faptei și pentru orientarea investigației, însă trebuie privite cu precauție și coroborate cu alte probe, dată fiind posibilitatea de denaturare intenționată. Investigatorul trebuie să evalu-

vid by individuals such as whistleblowers, witnesses, or victims. Conversely, ideal traces (in the form of statements or testimonies) gain evidentiary weight only when corroborated with material evidence that substantiates their credibility. Therefore, effective investigation requires the identification of both types of traces and their correlation for the full reconstruction of the criminal mechanism.

In the context of corruption offenses, ideal traces refer to the totality of relevant information about the act stored in the memory of individuals who possess knowledge of it. These include statements, perceptions, and insights held by: (a) victims of the corruption act, (b) perpetrators—public officials with special status, acting as suspects or defendants, and (c) witnesses and whistleblowers, whether direct or indirect.

Each of these categories carries essential informational “traces,” yet each also presents distinctive characteristics and difficulties in the framework of institutional corruption.

a) *Victims*. Ordinarily, the victim of a corruption offense is the person whose rights or interests have been infringed by the actions of a corrupt public official—for instance, a litigant who is requested to offer goods, services, privileges, or any form of undue advantage in exchange for a favorable outcome, or a subordinate coerced into participating in an illegal act. In cases of corruption involving criminal investigation officers, however, the notion of “victim” acquires atypical dimensions: in many situations, the so-called victims are individuals who initially held the procedural status of suspects or accused persons in a case handled by the corrupt official. In effect, a reversal of procedural roles occurs—the former defendant becomes the whistleblower or accuser of the corrupt police officer or judge. Elena Frolova underscores that such a shift in roles is not always genuine, as subjective motives—personal animosities or desires for revenge stemming from prior investigative proceedings—may distort the position of the person now accusing the official [13, p. 54-58]. The statements made by the “victim” in a corruption case can often be ambivalent: while they are indispensable for initiating the case and guiding the direction of the investigation, they must be approached with caution and corroborated with other types of evidence, given the possibility of deliberate distortion. The investigator must assess the credibility of such statements and verify whether they are genuinely

eze credibilitatea acestor declarații, să verifice dacă nu cumva ele urmăresc compromiterea funcționarului sau ascund alt interes. Totodată, nu trebuie uitat că uneori „*victima*” corupției poate fi un complice al actului de corupție. Cu toate acestea, declarațiile părții vătămate rămâne o sursă esențială de informație – adesea punctul de pornire al întregii investigații – și trebuie valorificată prompt și riguros.

b) *Autorii (funcționarii publici cu statut special corupți)*. Bănuitul sau învinuitul în astfel de cauze este el însuși purtător al unor „urme ideale” – cunoaște în detaliu circumstanțele faptei, mecanismul, participanții. Însă, în mod previzibil, rareori aceste informații devin accesibile celui care investighează fapta corupțională: funcționarul corupt are pregătire de specialitate și experiență în domeniul judiciar, știe cum decurge o urmărire penală și, de regulă, își folosește cunoștințele pentru a obstrucționa aflarea adevărului. Elena Frolova arată că astfel de inculpați „exceptional de rar oferă declarații obiective și complete” despre actele de corupție comise, manifestând un puternic spirit de apărare și negare chiar și după ce sunt găsiți vinovați de instanță [13, p. 54-58]. Ei cunosc principiul legal „*Nemo se accusare*” (dreptul de a nu se auto-incrimina) și îl exploatează la maximum; mai mult, pot recurge la diverse tactici de manipulare a investigației (disimularea probelor, influențarea martorilor, tergiversări procedurale ș.a.). Faptul că făptuitorul provenit din rândul organelor de drept „*se bucură de o înaltă calificare profesională și cunoaște procedeele de investigare*” explică în bună măsură și latentă ridicată a acestor infracțiuni [13, p. 54-58]. În plus, asemenea bănuiți sau învinuiți continuă opoziția activă față de organele de urmărire penală și după demararea oficială a investigațiilor împotriva lor: pot exista scurgeri de informații, distrugeri de documente, ori chiar încercări de *intimidare* a denunțătorilor și martorilor. Toate aceste aspecte fac ca declarațiile bănuiților sau învinuiților în cauzele de corupție să fie aproape întotdeauna negative (de negare a faptei) ori minimalizatoare. Obținerea unei declarații devine un obiectiv dificil – adesea posibil abia după administrarea probelor materiale incriminatoare solide. Unii doctrinari subliniază că, în lipsa unor declarații

motivated by the pursuit of justice or whether they serve other purposes—such as discrediting the official or concealing personal interests. It must also be remembered that, in certain circumstances, the so-called “victim” of corruption may in fact be an accomplice to the act itself. Nevertheless, the statements of the injured party remain a crucial source of information—often the very starting point of the entire investigation—and must therefore be utilized promptly and methodically.

b) *Offenders (corrupt public officials with special status)*. The suspect or defendant in such cases is himself a bearer of “ideal traces,” possessing detailed knowledge of the circumstances, mechanisms, and participants involved in the criminal act. Predictably, however, this information seldom becomes accessible to those investigating corruption. The corrupt official typically has specialized training and extensive professional experience in the legal field, fully aware of the procedures and methods used during criminal investigations; as a result, such an individual often uses this knowledge to obstruct the discovery of truth. As Elena Frolova points out, these defendants “exceptionally rarely provide objective and complete statements” regarding the acts of corruption they have committed, displaying a strong defensive attitude and persistent denial even after being found guilty by the court [13, p. 54-58]. They are fully aware of the legal principle “*Nemo se accusare*”—the right not to self-incriminate—and they exploit it to the fullest extent. Moreover, they may employ a range of tactics aimed at manipulating the course of the investigation, such as concealing or altering evidence, influencing witnesses, or deliberately causing procedural delays. The fact that the offender originates from within the ranks of law enforcement and therefore “possesses a high level of professional qualification and a thorough understanding of investigative techniques” largely explains the high latency and hidden nature of such offenses [13, p. 54-58]. Furthermore, such suspects or defendants often maintain active resistance toward the investigative authorities even after formal proceedings have begun against them. This resistance may manifest through leaks of confidential information, the destruction of documents, or even attempts to intimidate whistleblowers and witnesses. All these circumstances contribute to the fact that statements made by suspects or defendants in

sincere ale bănuțului sau învinutului, stabilirea adevărului poate fi uneori imposibilă, ceea ce obligă organul de urmărire penală să folosească toată paleta de cunoștințe și tehnici tactice pentru obținerea lor [4, p. 476]. În concluzie, informațiile deținute de bănuț sau învinut despre propria faptă rămân o resursă în mare parte inaccesibilă urmăririi penale, motiv pentru care investigația va trebui să compenseze prin exploatarea altor surse de probă.

c) *Martorii și denunțătorii.* În majoritatea cazurilor de corupție realizată în mediul instituțional, martorii oculari direcți lipsesc sau sunt foarte puțini. Acest fapt se explică prin natura însăși a acestor fapte: ele sunt comise adesea în incinta birourilor, în timpul orelor de program, într-un mediu controlat de funcționarul corupt, unde prezența unor terți neautorizați este exclusă. După cum remarcă tot Elena Frolova, „posibilitatea reflectării [faptei] prin martori oculari este practic exclusă” când corupția are loc în biroul de serviciu, iar dacă totuși există persoane de față, acestea sunt de regulă colegi sau subordonați ai făptuitorului [13, p. 54-58]. Or, astfel de colegi „din motive corporative nu devin întotdeauna surse de informație de încredere, ci dimpotrivă se situează pe poziții de contra-acțiune față de investigarea activității infracționale a foștilor colegi” [5, p. 54-58]. Această solidaritate de breaslă (sau uneori complicitate tacită) reprezintă un obstacol serios: martorii interni tind fie să nege existența actului de corupție, fie să minimizeze gravitatea, încercând să-și „acopere” colegul. Totuși, sunt posibile și remușcări individuale – există cazuri când un participant secundar (de exemplu, un alt funcționar care a asistat la discuții) decide să colaboreze cu organul de urmărire penală și să depună declarații¹.

¹ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 31.01.2020, emisă în Dosarul nr. nr.1-19/2017. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integratiion/pdf/DAR78EF70-7860-4D14-BB91-95A6BA9E4435 [accesată: 23.08.2024]. În această cauză de corupere pasivă comisă de un inspector al Inspectoratului Național de Patrulare, instanța de judecată a reținut că ofițerul secund, aflat în același echipaj de patrulare, a fost audiat în calitate de martor și a oferit declarații complete privind momentul pretinderii și primirii banilor de către colegul său. Acesta a relatat că funcționarul principal a abordat conducătorul auto oprit în trafic, i-a comunicat verbal suma de bani solicitată pentru „neîntocmirea procesului-verbal” și a primit ulterior bancnotele, pe care le-a ascuns în documentele de serviciu. Martorul a descris cu exacti-

corruption cases are almost invariably negative or minimising, typically involving denial of the act or the attenuation of its significance.

Obtaining a substantive statement from such individuals thus becomes a challenging objective, often achievable only after the accumulation and presentation of solid incriminating material evidence. Some scholars emphasize that in the absence of truthful and comprehensive statements from the suspect or defendant, the establishment of factual truth may, at times, prove impossible. Consequently, the investigative body is compelled to employ the full spectrum of professional knowledge, forensic expertise, and tactical techniques to secure such statements and ensure the integrity of the evidentiary process [4, p. 476]. In conclusion, the information possessed by the suspect or defendant concerning their own actions remains a largely inaccessible resource for the investigative process. As a result, the investigation must compensate by exploiting other sources of evidence to reconstruct the factual circumstances and substantiate the offense.

c) *Witnesses and Whistleblowers.* In most cases of institutional corruption, direct eyewitnesses are either absent or extremely rare. This can be explained by the inherent nature of such offenses: they are often committed within office premises, during working hours, and in an environment strictly controlled by the corrupt official, where the presence of unauthorized third parties is virtually impossible. As Elena Frolova rightly observes, “the possibility of reflecting the event through eyewitnesses is practically excluded” when the act of corruption occurs inside the official’s office. Even when other individuals are present, they are usually colleagues or subordinates of the perpetrator [13, p. 54-58]. Such colleagues, “for corporate reasons, do not always become reliable sources of information; on the contrary, they often adopt positions of counteraction toward the investigation of the criminal activities of their former coworkers” [13, p. 54-58]. This professional solidarity—or, in some instances, a form of tacit complicity—constitutes a serious obstacle to the investigation. Internal witnesses tend either to deny the existence of the corrupt act altogether or to downplay its gravity, seeking to “cover” for their colleague. Nevertheless, individual remorse is also possible: there are cases in which a secondary participant—for example, another official who happened to witness certain discussions—chooses

Separat de martorii din interiorul instituției, pot exista și martori externi întâmplători, mai ales în situațiile când actul de corupție s-a consumat *în afara sediului oficial*: de pildă, primirea de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă ce nu i se cuvin pe teren (în afara biroului) ar putea fi întâmplător observată de cineva. Chiar și atunci însă, martorul ocazional adesea nu realizează caracterul infracțional al celor observate – spre exemplu, un trecător poate vedea un polițist primind bani de la un cetățean, dar să creadă că e vorba de o amendă legală sau altă procedură oficială. Prin urmare, valoarea probatorie a declarațiilor în asemenea cazuri depinde mult de context și percepție. Pentru organul de urmărire penală, orice persoană care poate oferi informații relevante devine importantă: „*printre urmele ideale ale [acestui tip de infracțiuni] au importanță informațiile provenite de la colegii de serviciu ai persoanei coruptoare/corupte sau intermediarilor, de la membrii familiilor lor, precum și de la martori întâmplători*” [6, p. 826, 872]. Astfel, chiar dacă puțini, martorii existenți trebuie identificați și audiați prompt, în speranța obținerii unor detalii utile (confirmarea întâlnirilor, a discuțiilor, a momentelor în care s-au dat bani sau favoruri etc.). Tot aici intră și denunțătorii – persoane (uneori anonime) care oferă informații inițiale despre actul de corupție. Denunțătorii pot fi chiar funcționari integri din aceeași instituție sau cetățeni care au aflat indirect. Rolul lor este crucial pentru începerea urmăririi penale, însă și informațiile furnizate de ei trebuie verificate riguros. În concluzie, urmele ideale – adică informațiile reținute în memoria participanților umani – constituie o componentă indispensabilă în investigarea corupției, dar și cea mai problematică, din cauza *rărității și relației lor lipsă de fiabilitate*. Ele trebuie întotdeauna coroborate cu evidențele materiale, despre care vom discuta în secțiunea următoare.

Urmele materiale sunt reprezentate de obiecte, înscrisuri, substanțe sau orice modi-

to cooperate with the criminal investigation body and provide a statement.¹ Even in such circumstances, the occasional witness often fails to recognize the criminal nature of what they have observed—for example, a passerby may see a police officer receiving money from a citizen but assume that it represents a legitimate fine or another official transaction. Consequently, the evidentiary value of statements in such cases depends heavily on the context and the witness’s perception. For the criminal investigation body, however, any individual capable of providing relevant information becomes significant. As noted in the specialized literature, “*among the ideal traces of [this category of offenses], particular importance is held by information originating from the colleagues of the corrupt or corrupting person, from intermediaries, from their family members, as well as from incidental witnesses*” [6, p. 826, 872]. Thus, even if few in number, the existing witnesses must be promptly identified and questioned, with the aim of obtaining details of evidentiary value—such as confirmations of meetings, conversations, or the specific moments when money or other advantages were given. This category also includes whistleblowers—individuals (sometimes anonymous) who provide the initial information about the act of corruption. Whistleblowers may be honest officials within the same institution or citizens who have learned of the act indirectly. Their role is crucial in initiating criminal proceedings; however, the information they provide must be subjected to rigorous verification.

In conclusion, ideal traces—that is, information retained in the memory of human participants—constitute an indispensable compo-

¹ For example, the Judgment of the Chișinău Court, Buiucani Office, dated January 31, 2020, issued in Case No. 1-19/2017 (available at https://instante.justice.md/ro/pigd_integrati/pdf/DAr78EF70-7860-4D14-BB91-95A6BA9E4435, accessed August 23, 2024), illustrates this situation clearly. In this case of passive corruption committed by an inspector of the National Patrol Inspectorate, the court noted that the secondary officer, who was part of the same patrol team, was heard as a witness and provided a complete statement regarding the moment when the bribe was solicited and received by his colleague. He testified that the principal officer approached the driver stopped in traffic, verbally communicated the amount of money requested in exchange for “not drafting the official report,” and subsequently received the banknotes, which he concealed among his service documents. The witness gave a precise account of the sequence of actions, the tone of the conversation, and the circumstances in which the money was handed over, confirming that he himself was present but did not participate in the transaction or benefit from the illicit advantage—facts that motivated him to cooperate with the investigative authorities.

tate ordinea acțiunilor, tonul discuției și împrejurările în care s-a produs remiterea banilor, confirmând că el însuși a fost prezent, dar nu a participat la tranzacție și nu a beneficiat de avantajul obținut, motiv pentru care a decis să colaboreze cu organul de urmărire penală.

ficări fizice survenite în conexiune cu actul de corupție și care pot servi ca mijloace de probă. Spre deosebire de urmele ideale, care sunt imateriale și volatile, urmele materiale au o concretitate ce le face, în principiu, mai ușor de conservat și examinat științific – însă identificarea lor depinde de perspicacitatea și accesul organului de urmărire penală la mediul unde s-a comis fapta. În cazurile de corupție comise de funcționari publici cu statut special, cele mai importante urme materiale aparțin, în linii mari, următoarelor categorii:

a) *Documente oficiale și înscrisuri.* Actele întocmite în cursul exercitării atribuțiilor de către funcționarul corupt reprezintă adesea principala sursă de probă materială a infracțiunii. Deoarece corupția acestor persoane se realizează prin deturnarea funcției legale, ea va lăsa aproape inevitabil urme în actele procedurale, administrative sau contravenționale pe care respectivul funcționar le instrumentează. Funcționarul corupt este nevoit să denatureze activitatea de serviciu pentru a-și atinge scopul – de exemplu, modificând conținutul unor procese-verbale, omisiunea consemnării unor fapte esențiale, emiterea de decizii neîntemeiate sau ilegale ori falsificarea altor documente oficiale. Toate aceste falsuri și omisiuni constituie urme palpabile ale comportamentului ilicit. Studiile de specialitate confirmă că în aproape 100% din cazuri, materialele dosarului (sau o parte a lor) în care s-a manifestat corupția poartă amprenta acesteia, devenind ulterior surse de informație în investigație. Examinarea criminalistică a documentelor devine, astfel, esențială pentru a decela aceste inadvertențe. De pildă, se pot depista diferențe între diferite exemplare ale aceluiași act, corecturi sau adăugiri necertificate, urme de ștersături sau supra-scrieri, ori elemente ce indică falsul (lipsa unor semnături autorizate, parafe false etc.)². Asemenea neconcordanțe documentare constituie indicii prețioase ale corupției: ele trebuie

² De exemplu, a se vedea: Sentința Judecătorei Hîncești din 17.02.2017, emisă în Dosarul nr. 1-448/16. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/4EF21BE7-E2F8-E611-80D3-0050568B4AB5?utm_source=chatgpt.com. În această cauză, instanța a constatat că inculpatul, inspector vamal, a falsificat o parte a documentației aferente unei declarații de export, introducând modificări neautorizate în rubrica privind

ment în the investigation of corruption, but also the most problematic one, due to their scarcity and relative unreliability. They must always be corroborated with material evidence, which will be discussed in the following section.

Material traces comprise objects, documents, substances, or any physical alterations connected to the act of corruption that may serve as means of proof. Unlike ideal traces, which are immaterial and volatile, material traces possess a tangible nature that makes them, in principle, easier to preserve and examine scientifically. However, their identification depends largely on the perceptiveness of the investigator and on their access to the environment in which the offense was committed. In corruption cases involving public officials with special status, the most significant material traces generally fall into the following categories:

a) *Official documents and records.* The documents drafted in the course of the corrupt official's professional duties often represent the primary source of material evidence in such offenses. Since corruption among these individuals occurs through the distortion of their lawful functions, it will almost inevitably leave traces in procedural, administrative, or contravenational acts handled by the respective official. The corrupt functionary must manipulate or falsify official activities to achieve the illicit goal—for instance, by altering the contents of official reports, omitting essential facts, issuing unfounded or unlawful decisions, or falsifying other official documents. All such falsifications and omissions constitute palpable traces of illicit behavior. Specialized studies confirm that in nearly 100% of cases, the case files (or portions thereof) in which corruption manifested bear its imprint, later becoming key sources of information for the investigation. The forensic examination of documents thus becomes essential for detecting such inconsistencies. For example, investigators may identify discrepancies between different copies of the same document, unverified corrections or insertions, traces of erasures or overwriting, or other indicators of forgery, such as missing authorized signatures or counterfeit seals.² Such documentary inconsistencies rep-

² For example, see the Judgment of the Hîncești District Court dated February 17, 2017, issued in Case No. 1-448/16 (available at https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/4EF21BE7-E2F8-E611-80D3-0050568B4AB5). In this case, the court found that the defendant, a customs inspector, had falsified part of the documentation related to an export declaration by

căutate în dosarele instrumentate de bănuț sau învinuit și pot oferi *firul roșu* al probelor (spre exemplu, un șir de soluții sau acte procedurale suspect de favorabile unei părți poate indica existența unor beneficii nelegale). În concluzie, actele oficiale legate de cauza în care se bănuiește corupția trebuie ridicate și analizate comparativ cu ceea ce ar fi trebuit să se întâmple într-o procedură legală normală.

b) *Bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă în calitate de obiect al actelor de corupție*. Obiectul material al corupției îl constituie, de regulă, bunurile sau foloasele necuvenite oferite funcționarului. Acestea variază de la bani (sume de bani în monedă națională sau valută străină) până la cadouri, bunuri de lux, servicii ori avantaje patrimoniale. Toate aceste elemente concrete lasă urme fizice evidente. Mihail Gheorghiu enumeră între „*urmele tipice ale corupției*” tocmai astfel de obiecte și înscrisuri legate de tranzacția ilicită: „*bani, valuta străină, bunurile materiale, cardurile bancare de plastic, chitanțele, documentele de contabilitate și de înregistrare, conturile personale [...] facturile, cecurile, biletele, etichetele mărfurilor, fotografiile acestora etc.*” [6, p. 826, 872]. Așadar, banii oferiți – în special dacă sunt identificați – constituie probă materială directă a corupției. De multe ori, organul de urmărire penală recurge la marcarea specială a bancnotelor (prin înscrierea seriilor, aplicarea de

resent valuable indicators of corruption: they must be carefully sought within the case files handled by the suspect or defendant, as they can often provide the “red thread” connecting disparate pieces of evidence. For instance, a series of procedural decisions or official acts that appear suspiciously favorable to one party may indicate the existence of illicit benefits. In conclusion, all official documents related to the case in which corruption is suspected should be seized and examined comparatively against what would have occurred under a standard, lawful procedure.

b) *Goods, services, privileges, or advantages of any kind as the object of corrupt acts*. The material object of corruption generally consists of the unlawful goods or benefits granted to the public official. These may range from cash payments—in national or foreign currency—to gifts, luxury items, services, or patrimonial advantages. All of these tangible elements leave clear physical traces. Mihail Gheorghiu includes among the “typical traces of corruption” precisely such objects and documents associated with the illicit transaction: “*money, foreign currency, material goods, plastic bank cards, receipts, accounting and registration documents, personal accounts [...] invoices, checks, tickets, product labels, photographs of the items, etc.*” [6, p. 826, 872]. Thus, the money offered—particularly when identified and traced—constitutes direct material evidence of corruption. In many cases, the criminal inves-

introducing unauthorized modifications into the sections concerning the value of goods and the corresponding customs fees. The forensic examination conducted on the documents revealed discrepancies between the copies submitted to the financial department and those retained by the defendant, particularly including: manual corrections in the “total value” field using a different type of ink; visible erasures beneath the ink layer in the “date of issuance” and “responsible inspector’s code” fields; incomplete or clearly unauthorized signatures that did not match the electronically authenticated signatures stored in the integrated customs system; and the absence of the original shift supervisor’s seal, which had been replaced by a counterfeit seal applied through scanning and laser printing. The court concluded that these documentary discrepancies were deliberately created to disguise the illicit origin of a sum of money received as a bribe, intended to “adjust” the customs clearance formalities. The reasoning of the judgment stated that “the various copies of the same document filed in the administrative case bear clear signs of subsequent manual intervention, which constitutes a concurrent form of both intellectual and material forgery, generated by the intent to conceal the connection between the bribe received and the official document issued.”

valoarea mărfurilor și taxele aferente. Expertiza criminalistică efectuată asupra actelor a evidențiat diferențe între exemplarele depuse la compartimentul financiar și cele reținute de inculpat, în special prin: corecturi manuale în zona rubricii „valoare totală” realizate cu un alt tip de pastă; ștersături vizibile sub stratul de cerneală la rubrica „data eliberării” și „codul inspectorului responsabil”; semnături incomplete sau evident neautorizate, necorespunzătoare semnăturii autentificate electronic din sistemul vamal integrat; lipsa parafei originale a șefului de tură, înlocuită cu o parafă falsificată, aplicată prin scanare și imprimare laser. Instanța a concluzionat că aceste discrepanțe documentare au fost create deliberat pentru a disimula proveniența ilicită a unei sume de bani primite drept mită, menită să „regleze” formalitatea de vămuire. În motivare se arată că „diferitele exemplare ale aceluiași act, depuse în dosarul administrativ, poartă urme clare de intervenție manuală ulterioară, ceea ce constituie o formă de fals intelectual și material concomitent, generat de intenția de a ascunde legătura dintre corupția primită și actul oficial eliberat”.

substanțe fluorescente invizibile etc.) pentru a putea demonstra ulterior primirea foloaselor necuvenite de către bănuțit sau învinuit; dacă la percheziție banii marcați sunt gășiți la acesta, probatoriul este clar³. Bunurile materiale oferite (cadouri, produse) pot fi și ele identificate fizic și asociate cu funcționarul corupt (de exemplu, un obiect de mobilier scump livrat la domiciliul său ca recompense, reparația automobilului etc.). Documentele justificative legate de astfel de bunuri – cum ar fi chitanțe, facturi sau contracte fictive (ex. de sponsorizare) – reprezintă, la rândul lor, urme materiale ce pot fi folosite pentru a proba disimularea corupției.

c) *Urme fizice și biologice legate de actul de corupție.* Deși infracțiunile de corupție nu implică o confruntare violentă sau o scenă a crimei clasice, ele pot lăsa totuși urme materiale tangibile în mediul în care au loc întâlnirile sau tranzacțiile ilicite. Astfel, la locul unde s-a transmis obiectul corupției (de exemplu biroul funcționarului sau alt loc conspirativ) se pot găsi urme papilare (amprente digitale și palmare) aparținând persoanelor implicate în actele de corupție, pe ambalajul valorilor remise sau pe obiectele manipulate în context [1]. De asemenea, se pot identifica urme de încălțăminte ale participanților, mai ales dacă întâlnirea a avut loc într-un spațiu nepublic (amprente de încălțăminte pe podea, covor etc.), ori urme de anvelope ale autovehiculului folosit la deplasare. Toate acestea pot fi relevate prin cercetarea locului faptei și fixate criminalistic (fotografiere, prelevare). Nu în ultimul rând, utilizarea de către organul de urmrire penală a unor mijloace tehnice speciale (capcane crimina-

tigation body resorts to the special marking of banknotes (by recording serial numbers or applying invisible fluorescent substances) to later demonstrate the receipt of unlawful benefits by the suspect or accused. If, during a search, the marked money is found in the possession of that individual, the evidentiary basis becomes clear and incontrovertible.³ The material goods offered—such as gifts or products—can likewise be physically identified and linked to the corrupt official. For example, a luxury furniture item delivered to the official’s residence as a form of reward, or the repair of a personal vehicle, may serve as direct indicators of the illicit transaction. The supporting documents associated with such goods—receipts, invoices, or even fictitious contracts (for instance, those disguised as sponsorship agreements)—also constitute material traces that can be used to prove the concealment of corrupt activities.

c) *Physical and biological traces related to the act of corruption.* Although corruption offenses do not involve violent confrontation or a classical crime scene, they may nonetheless leave tangible material traces in the environment where the illicit meetings or transactions take place. Thus, at the location where the corrupt exchange occurred (for example, the official’s office or another discreet venue), papillary traces—digital or palm fingerprints—belonging to the persons involved in the act of corruption may be found on the packaging of the transferred valuables or on other objects handled during the transaction [1]. Footwear traces left by the participants may also be identified, particularly when the meeting took place in a non-public location—for instance, shoe prints on the floor, carpet, or other surfaces—as well

³ De exemplu a se vedea: Decizia Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul din 14.10.2019, emisă în Dosarul nr. Dosar nr. 1-17016293-05-1a-15042019. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/9D80770A-96B4-4C33-BA0D-8E3E6B0B079D [accesată: 08.02.2023]. În cauza respectivă este vizată o funcționară vamală. Curtea reține expres că au fost păstrate „corpurile delictelor anexate la materialele cauzei” și descrie extorcarea și primirea unor sume (600 lei, respectiv 1 600 lei în total) în legătură cu favorizarea introducerii de mărfuri fără plata taxelor vamale; motivarea instanței include descrierea modului și momentelor în care banii au fost primiți și reținuți. Aceste mijloace bănești au fost tratate ca probe materiale directe ale infracțiunii, fiind invocate în fundamentarea hotărării penale.

³ For example, see the Decision of the Judicial Panel of the Cahul Court of Appeal dated October 14, 2019, issued in Case No. 1-17016293-05-1a-15042019 (available at https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/9D80770A-96B4-4C33-BA0D-8E3E6B0B079D, accessed February 8, 2023). In this case, the proceedings concerned a customs officer, and the Court expressly noted that the “objects of evidence attached to the case materials” were preserved. The judgment describes the extortion and receipt of sums of money—specifically 600 lei and 1,600 lei in total—in connection with facilitating the import of goods without payment of customs duties. The court’s reasoning details the manner and precise moments in which the money was requested, received, and subsequently seized. These monetary assets were treated as direct material evidence of the corruption offense and were explicitly cited as part of the factual foundation of the criminal judgment.

listice) generează la rândul ei urme materiale probatorii⁴. Alte urme materiale ce pot fi întâlnite includ: instrumente de scris folosite la întocmirea actelor false (stilouri, imprimante – ce pot fi supuse unei expertize tehnice), elemente din mediul biroului (mobila, suprafețe pe care pot exista amprente sau reziduuri), ori chiar obiecte utilizate pentru ascunderea corupției. Astfel, unii cercetători menționează cazuri în care, la percheziție, s-au găsit în apropierea locului flagrantului anumite recipiente sau ascunzători improvizate (cutii, genți, spații special amenajate) în care banii fuseseră plasați temporar de făptuitor, încercând să evite prinderea în posesie directă. Toate aceste elemente concrete – amprente, obiecte, reziduuri – trebuie căutate, fixate și ridicate conform regulilor tehnicii criminalistice, pentru a putea fi ulterior expertizate. De altfel, expertizele criminalistice sunt des solicitate în astfel de cauze; Constantin Duvac arată că, în cercetarea infracțiunilor de corupție, se ivește adesea „necesitatea dispunerii unor expertize, pentru a descoperi anumite mențiuni invizibile pe obiectele ori pe banii dați ca mită, [pentru a depista] falsul în acte [sau] urmele digitale pe documente, bancnote ori pe suprafețele lucioase ale bunurilor ce au format obiectul mitei” [4, p. 476]. Cu ajutorul mijloacelor științifice de laborator (reagenți chimici, lumină forensică, mărire optică etc.), se pot revela urme latente care altminteri ar scăpa observației – de exemplu, inscripții ascunse pe bancnote (marcaje UV), amprente papilare parțiale pe o hârtie sau un plic, ori alterări de documente (ștersături, adăugiri) care nu sunt vizibile la o examinare obișnuită. Rezultatele acestor constatări tehnico-științifice pot con-

as tire marks left by the vehicle used for transportation. All of these can be detected through a crime scene examination and forensically documented by means of photography and sample collection. Finally, the use of special technical tools by the investigative authorities—such as forensic traps or controlled measures—also generates material traces of evidentiary value, contributing to the overall reconstruction of the corrupt act.⁴ Other material traces that may be encountered include writing instruments used in the preparation of falsified documents (such as pens or printers, which can be subjected to technical examination), elements from the office environment (furniture or surfaces that may contain fingerprints or residue), or even objects used to conceal the proceeds of corruption. For instance, some researchers describe cases where, during a search, certain containers or improvised hiding places (boxes, bags, specially adapted compartments) were discovered near the scene of the flagrant operation, in which the money had been temporarily placed by the perpetrator in an attempt to avoid being caught in direct possession.

All of these tangible elements—fingerprints, objects, residues—must be located, documented, and collected in strict compliance with forensic procedural standards, so that they can later be subjected to expert examination. Indeed, forensic expert analyses are frequently required in such cases. As Constantin Duvac observes, in the investigation of corruption offenses, there often arises the “necessity of ordering expert examinations to uncover certain invisible markings on objects or money given as bribes, to detect document forgery, or to identify digital traces on documents, banknotes, or glossy surfaces of items constituting the object of bribery” [4, p. 476]. Through the

⁴ De exemplu a se vedea: Sentința Judecătorei Ungheni din 13.03.2017, emisă în Dosarul nr. 1-3/2017. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/E9853B17-FA07-E711-80D1-0050568B37B6 [accesată: 16.04.2023]. În cauza respectivă, privind un ofițer de poliție, instanța reține expres că flagrantul a fost organizat într-un spațiu închis, mai exact într-un garaj utilizat ocazional de inculpat pentru întâlniri neoficiale. În procesul verbal de cercetare la fața locului, procurorul consemnează că pe pardoseală au fost observate urme de încălțăminte proaspete, parțial impregnate în urme de praf industrial și urme de anvelope în zona de acces. Acestea au fost fixate fotografic și prelevate cu folii adezive speciale, fiind ulterior examinate comparativ cu încălțăminte și anvelopele autovehiculului de serviciu al ofițerului.

⁴ For example, see the Judgment of the Ungheni District Court dated March 13, 2017, issued in Case No. 1-3/2017 (available at https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/E9853B17-FA07-E711-80D1-0050568B37B6, accessed April 16, 2023). In this case, which involved a police officer, the court expressly noted that the flagrante delicto operation had been conducted in an enclosed space, specifically a garage occasionally used by the defendant for unofficial meetings. According to the on-site investigation report, the prosecutor recorded that fresh shoe prints were observed on the floor, partially embedded in industrial dust, as well as tire marks in the access area. These traces were photographically documented and lifted using special adhesive foils, later being examined comparatively against the footwear and the service vehicle tires of the officer.

stitudii probe solide în cauza penală, alături de celelalte mijloace de probă.

În sinteză, urmele materiale ale infracțiunilor de corupție sunt variate, dar predominante sunt: înscrisurile oficiale (actele procedurale alterate sau falsificate), obiectele de valoare care fac obiectul corupției (bani, bunuri), împreună cu urmele conexe (amprente, reziduuri chimice, obiecte ascunzătoare etc.). Spre deosebire de infracțiunile cu componentă violentă, aici nu vom întâlni urme biologice de tipul ADN sau urme balistice, însă documentele și mediul birocratic furnizează o multitudine de alte indicii. Investigatorii trebuie să aibă o bună cunoaștere a procedurilor administrative pentru a putea detecta anomaliile lăuate în documente de actul corupției, precum și competențe tehnice pentru a recolta urmele fizice subtile (amprente, substanțe). De asemenea, colaborarea cu experți (grafoscoopi, experți contabili, experți chimie-legală etc.) este adesea indispensabilă pentru a analiza în profunzime aceste urme și a le interpreta corect în contextul cauzei.

Un element important este valorificarea la maxim a indicilor disponibile și să preîntâmpine eforturile făptuitorilor de a distruge probe. De pildă, cunoscând că funcționarul corupt va încerca să-și „acopere urmele” (prin ștergerea înscrisurilor incriminante sau avertizarea complicilor), organul de urmărire penală poate decide efectuarea inopinată a unor percheziții simultane la biroul și domiciliul bănuțitului sau învinuitului, imediat după ce fapta a fost sesizată, *pentru a asigura conservarea probelor* [12, p. 270]. De asemenea, știind că martorii interni pot fi reticenți, se poate recurge la disjungerea cauzei față de aceștia sau chiar la negocieri de tip *plea bargain* (recunoașterea vinovăției) pentru a-i încuraja să dea detalii veridice⁵. În fine, ținând cont că multe urme materiale sunt *latente sau dificil de depistat*, ofițerii de

⁵ De exemplu a se vedea: Sentința Judecătorei Orhei, sediul Șoldănești, din 23.06.2017, emisă în Dosarul nr. 1-55/2017. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/E2CBE1BC-9A58-E711-80D3-0050568B4AB5 [accesată: 23.06.2024]. În acest caz, vizându-l pe un ofițer al Inspectoratului Național de Patrulare, instanța menționează în motivare că, „în vederea asigurării cooperării martorilor implicați și a stabilirii adevărului în cauză, organul de urmărire penală a dispus

use of scientific laboratory methods—such as chemical reagents, forensic lighting, and optical magnification—latent traces that would otherwise escape detection can be revealed. Examples include hidden inscriptions on banknotes (UV markings), partial papillary fingerprints on a sheet of paper or an envelope, or document alterations (erasures, additions) that are not visible during ordinary examination. The results of these technical and scientific analyses may serve as strong evidence in criminal proceedings, supplementing other forms of proof.

In summary, the material traces of corruption offenses are diverse, but the most predominant categories include official documents (altered or falsified procedural acts), valuable objects forming the subject of corruption (money, goods), along with associated traces (fingerprints, chemical residues, hiding containers, etc.). Unlike offenses involving physical violence, corruption cases do not generally yield biological traces such as DNA or ballistic evidence; however, the documentary and bureaucratic environment provides a wide range of alternative indicators. Investigators must possess a thorough understanding of administrative procedures in order to detect anomalies left in documents by corrupt actions, as well as technical competence to collect subtle physical traces such as fingerprints or chemical residues. Likewise, collaboration with experts—graphologists, accounting specialists, and forensic chemists—is often indispensable for an in-depth analysis of these traces and for their accurate interpretation within the context of the case.

An essential element is the maximum exploitation of available indicators while simultaneously preventing the offender’s attempts to destroy evidence. For example, knowing that a corrupt official may attempt to “cover his traces” (by erasing incriminating records or alerting accomplices), the investigative body may decide to carry out unannounced, simultaneous searches at both the suspect’s office and residence immediately after the act is reported, thereby ensuring the preservation of evidence [13, p. 270]. Likewise, recognizing that internal witnesses may be reluctant to cooperate, investigators may resort to severing the case with respect to such individuals or even engage in *plea bargaining* negotiations (admission of guilt agreements) in order to encourage them to provide truthful and detailed information

urmărire penală vor implica din timp experții criminaliști potriviți (experți în documente, specialiști IT pentru emailuri și telefoane, experți financiari pentru urmele tranzacțiilor bancare etc.)⁶.

Este util de remarcat că modelul criminalistic al infracțiunilor de corupție evoluează

disjungerea procedurii în privința unor funcționari care au asistat la pretinderea și primirea sumelor de bani, pentru a fi cercetați separat, iar aceștia au fost ulterior audiați în calitate de martori⁵. Astfel, în timpul urmăririi penale, s-a constatat că în echipajul rutier implicat se aflau doi polițiști – unul care a pretins suma și altul care a fost martor la discuție, fără a interveni. Întrucât funcționarul secund a dat dovadă de cooperare voluntară și a oferit detalii consistente despre circumstanțele faptelor (inclusiv locul, ora și modalitatea de remitere a banilor), procurorul a dispus disjungerea cauzei în privința acestuia, pentru a exclude conflictul de interese și pentru a-i garanta statutul procesual de martor, nu de coautor. Mai mult, hotărârea menționează că inculpatul principal, confruntat cu declarațiile colegului său, a solicitat ulterior aplicarea procedurii simplificate de judecată prin recunoașterea integrală a vinovăției, reglementată de art. 364¹ CPP, ceea ce a condus la reducerea limitelor pedepsei cu o treime. Instanța a apreciat acest comportament ca o formă de colaborare cu justiția, care a facilitat aflarea adevărului și a redus volumul probatoriului necesar.

⁶ De exemplu a se vedea: Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 29.01.2019, emisă în Dosarul nr. 1-1255/2017. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/B784E7E1-4528-E911-80D5-0050568B021B [accesată: 29.01.2023]. Cauza îl viza pe un funcționar al Serviciului Vamal. Instanța consemnează explicit faptul că, „pentru stabilirea veridicității documentelor vamale și a circuitului banilor între participanți, organul de urmărire penală a dispus implicarea experților criminaliști specializați din cadrul Centrului Național de Expertiză Judiciare și a Serviciului Tehnico-Științific al CNA”. Potrivit actului de sesizare, urmărirea penală a beneficiat de colaborarea mai multor specialiști: Un expert în documente a examinat mai multe declarații vamale și borderouri de control, constatând existența unor diferențe între exemplarele depuse electronic și cele tipărite, precum și corecturi neautorizate, ceea ce a confirmat intervențiile frauduloase ale funcționarului în sistemul intern de procesare a datelor; Un expert IT a fost implicat pentru recuperarea și analiza emailurilor de serviciu și a mesajelor telefonice transmise prin aplicații criptate (Viber, WhatsApp). Expertiza tehnico-digitală a identificat corespondența dintre funcționar și un agent economic, în care erau discutate sumele exacte ce urmau a fi remise, precum și modalitatea de „optimizare” a tranzacțiilor comerciale în sistemul informatic al vămii; Un expert financiar-contabil a fost desemnat pentru verificarea circuitului bănesc, examinând extrasele de cont și transferurile în numerar. Expertiza financiară a confirmat existența unor sume de bani provenite din plăți informale, care ulterior au fost convertite în bunuri materiale, inclusiv în achiziția unui telefon mobil de ultimă generație, identificat ca fiind

about the circumstances of the corrupt act.⁵ Finally, given that many material traces are latent or difficult to detect, criminal investigation officers should engage appropriate forensic experts at an early stage of the proceedings—such as document examiners, IT specialists for analyzing emails and phone data, and financial experts for tracing banking transactions and monetary flows. Early expert involvement ensures the accurate identification, preservation, and scientific interpretation of subtle evidentiary traces that might otherwise remain undiscovered or become inadmissible due to procedural deficiencies.⁶

It is important to note that the foren-

⁵ For example, see the Judgment of the Orhei District Court, Șoldănești Office, dated June 23, 2017, issued in Case No. 1-55/2017 (available at https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/E2CBE1BC-9A58-E711-80D3-0050568B4AB5, accessed June 23, 2024). In this case, which concerned an officer of the National Patrol Inspectorate, the court noted in its reasoning that “in order to ensure the cooperation of the witnesses involved and to establish the truth in the case, the criminal investigation body ordered the severance of the proceedings with respect to other officials who had witnessed the solicitation and receipt of money, so that they could be investigated separately; these individuals were later heard as witnesses.” During the investigation, it was established that the traffic patrol team involved consisted of two officers—one who solicited the money and another who witnessed the discussion without intervening. Since the secondary officer demonstrated voluntary cooperation and provided detailed information regarding the circumstances of the act (including the location, time, and manner in which the money was handed over), the prosecutor ordered the severance of the case in his regard, to eliminate any conflict of interest and to guarantee his procedural status as a witness rather than a co-offender. Furthermore, the judgment records that the principal defendant, confronted with the testimony of his colleague, subsequently requested the application of the simplified judicial procedure through full admission of guilt, as provided by Article 364¹ of the Criminal Procedure Code, which resulted in a one-third reduction of the sentencing limits. The court considered this conduct as a form of cooperation with justice, facilitating the discovery of truth and reducing the volume of evidence required.

⁶ For example, see the Judgment of the Chișinău District Court, Ciocana Office, dated January 29, 2019, issued in Case No. 1-1255/2017 (available at https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/B784E7E1-4528-E911-80D5-0050568B021B, accessed January 29, 2023). The case concerned a customs officer from the Customs Service. The court expressly noted that “in order to establish the authenticity of customs documents and to trace the flow of money among the participants, the criminal investigation body ordered the involvement of specialized forensic experts from the National Centre for Judicial

continuu, pe măsură ce atât infractorii, cât și metodele de combatere devin mai sofisticate. Totuși, principiile de bază identificate de teoreticieni rămân valabile: fiecare act de corupție are o serie de elemente repetitive (situații-tip, mod de operare, tipologie de urme) care, odată cunoscute, pot fi generalizate sub forma unei caracteristici criminalistice, venind în sprijinul investigațiilor viitoare. Din acest motiv, studierea comparativă a cazurilor (inclusiv a celor finalizate deja) și extragerea acestor pattern-uri este o sarcină științifică importantă, cu aplicabilitate practică imediată.

În investigația corupției comise de funcționari publici cu statut special, „locul faptei” nu poate fi redus la un perimetru clasic, ci se proiectează ca o rețea de interacțiuni ce cuprinde întâlniri față în față, schimburi telefonice, mesagerie electronică, circuite financiare și manevre documentare. Mecanismul caracteristic – selectare a țintei, presiune și negociere, transfer, urmat de disimulare – generează un ansamblu de urme preponderent nemateriale, dublate de indicii materiale reziduale, dar probatoriu decisive. Ponderea urmelor care s-au dovedit determinante în cauzele studiate confirmă această structură: aproximativ 40-45% aparțin sferei digitale și comunicaționale, 25-30% derivă din trasee financiare sau tranzacționale, 15-20% sunt de natură documentară ori reprezintă „paravane” scriptice, iar 10-15% se circumscriu urmelor materiale și trasologice clasice.

Urmele digitale și comunicaționale concentrează meta date de telefonie și mesagerie, sincronizări calendaristice, coordonate de localizare celulară ori rutare GPS, precum și lexicul eufemistic al negocierii („cost”, „împrumut”, „pachet”). Ele fixează succesiunea temporală, marchează contactele dintre participanți și ancorează spațial locurile întâlnirilor, devenind astfel vectorul principal al reconstituirii. Pe

---

primit de inculpat în urma favorizării unui importator. Instanța a menționat că „colaborarea inter-disciplinară dintre experții criminaliști și organele de urmărire penală a permis stabilirea unei legături cauzale clare între avantajul primit și activitatea funcționarului public, consolidând probatoriul tehnico-științific necesar pentru demonstrarea intenției directe”.

sic model of corruption offenses continues to evolve as both offenders and investigative techniques become increasingly sophisticated. Nevertheless, the fundamental principles identified by theoreticians remain valid: each act of corruption exhibits a series of recurrent elements—typical situations, modes of operation, and trace typologies—that, once understood, can be generalized into a forensic characteristic serving as a valuable framework for future investigations. For this reason, the comparative study of cases (including those already adjudicated) and the extraction of such patterns represent a crucial scientific task with immediate practical relevance.

In investigating corruption committed by public officials with special status, the concept of the “crime scene” cannot be reduced to a traditional physical perimeter. Rather, it unfolds as a network of interactions encompassing face-to-face meetings, telephone exchanges, electronic messaging, financial circuits, and documentary manipulations. The characteristic mechanism—target selection, pressure and negotiation, transfer, followed by conceal-

---

Expertise and the Technical-Scientific Service of the National Anti-Corruption Center (CNA).”

According to the indictment, the investigation benefited from the collaboration of multiple specialists:

- A document expert examined several customs declarations and control registers, identifying discrepancies between the electronic and printed copies, as well as unauthorized corrections—findings that confirmed the defendant’s fraudulent interventions in the internal data-processing system.
- An IT expert was engaged to recover and analyze official email correspondence and mobile messages transmitted through encrypted applications (Viber, WhatsApp). The digital forensic analysis uncovered communications between the official and an economic agent, in which the exact amounts to be transferred and the methods of “optimizing” commercial transactions within the customs information system were discussed.
- A financial and accounting expert was appointed to verify the financial flow, analyzing account statements and cash transfers. The financial expertise confirmed the existence of funds derived from informal payments, which were subsequently converted into material goods, including the purchase of a high-end mobile phone received by the defendant as a benefit in exchange for favoring an importer.

The court emphasized that the “interdisciplinary collaboration between forensic experts and the criminal investigation body made it possible to establish a clear causal link between the advantage received and the professional activity of the public official, thereby strengthening the technical-scientific evidentiary basis necessary to demonstrate direct intent.”

același palier, urmele financiar-tranzacționale, fie în numerar (serii de bancnote, marcaj UV, trasori chimici și suporturi de ambalare), fie non-cash (depuneri fragmentate, pseudo-împrumuturi, decontări mascate de „servicii”), corelează miza procedurală cu cuantumul remunerației ilicite; în mediul vamal se observă chiar indexarea procentuală la valoarea economică a bunurilor, indiciu al profesionalizării schemei. Urmele documentare – chitanțe, note justificative, înscrisuri antedatate sau acte procedurale manipulate – descriu arhitectura disimulării, iar micro-convergențele dintre date, ore și fluxurile de comunicații consolidează verosimilitatea reconstituirii. În fine, urmele materiale, deși minoritate ca pondere, conferă o confirmare fizică: amprente și micro-urme pe plicuri ori mape, depuneri în torpedo sau sertare, reziduuri de pulberi marcatoare, respectiv imagini surprinse de camere ambientale sau instituționale.

Vectorii spațio-temporali relevă preferințe constante pentru medii controlabile și intervale cu acoperire instituțională. Biroul sau incinta instituției concentrează aproximativ 38-40% dintre situațiile analizate, iar automobilul – personal ori de serviciu – 25-30%, ceea ce împreună indică aproape două treimi din totalul contextelor de transfer. Spațiile publice deschise (stradă, parcuri, stații) însumează 20-22%, în timp ce domiciliul și alte locuri atipice abia 10-14%, selecția locului urmând logica vizibilității reduse și a controlului ambiental. În plan temporal predomină orele de serviciu, cu 58-62% din cazuri, integrarea faptei în fluxul operațional oferind făptuitorului o aparență de legitimitate și un fond procedural de acoperire; 22-26% dintre tranzacții se mută deliberat în afara programului, 8-10% în intervale nocturne și 6-8% în zile de odihnă ori sărbătoare, în special în structuri cu ture continue. Această distribuție confirmă că spațiul și timpul nu sunt neutre, ci variabile tactice care produc urme convergente: logouri de acces, trasee de deplasare, cronologii de convorbiri și cadre video corelabile.

Configurația relațională indică o predominanță a comiterii individuale, în aproximativ 62-66% din cazuri, ceea ce reflectă oportunismul funcționarilor de execuție și pro-

ment—produces a configuration of predominantly immaterial traces, accompanied by residual material indicators that are nonetheless decisive for evidentiary purposes.

The distribution of traces identified as determinant in studied cases confirms this structural model: approximately 40–45% belong to the digital and communication sphere, 25–30% derive from financial or transactional pathways, 15–20% are of a documentary nature or represent script-based cover mechanisms, and 10–15% fall within the scope of traditional material and traceological evidence.

Digital and communication traces encompass metadata from telephone and messaging systems, calendar synchronizations, cellular location coordinates, or GPS routing data, along with the euphemistic lexicon of negotiation (“cost,” “loan,” “package”). They establish the chronological sequence, delineate participant interactions, and spatially anchor meeting points, thereby becoming the principal vector for reconstructing the event.

At the same level, financial and transactional traces, whether in cash form (banknote series, UV markings, chemical tracers, or packaging materials) or non-cash (fragmented deposits, pseudo-loans, reimbursements disguised as “services”), correlate the procedural stakes with the amount of the illicit remuneration. In the customs environment, one can even observe percentage indexing to the economic value of goods, a clear indicator of the professionalization of corrupt schemes.

Documentary traces—such as receipts, justificatory notes, backdated records, or manipulated procedural acts—depict the architecture of concealment, while micro-convergences among dates, times, and communication flows reinforce the credibility of the reconstruction. Finally, although material traces account for a smaller proportion, they provide physical confirmation of the act: fingerprints and micro-traces on envelopes or folders, deposits found in glove compartments or drawers, residues of marking powders, and images captured by environmental or institutional surveillance cameras.

Spatial-temporal vectors reveal consistent preferences for controllable environments and time windows that afford institutional cover. The office or institutional premises account for roughly 38–40% of the situations analyzed, while the automobile—whether personal or official—accounts for 25–30%; together these con-

ximitatea lor față de decizia punctuală. În 24-28% apar diade, de regulă colegi din aceeași echipă de control, iar în 8-12% se întâlnesc grupuri mai largi, cu roluri segmentate (de exemplu, intermediar). Raporturile dintre coautori sunt cu precădere ierarhice, în 45-50% din situații, respectiv colaterale în 32-38%, în timp ce intermediarii externi apar în 12-16%. Această topologie se reflectă fidel în urme: diadele de apeluri și întâlniri, proximități GPS, badge-urile de acces și rutina comună creează lanțuri cauzale între „nodurile” mecanismului, permițând cartografierea rolurilor și a dependențelor dintre ele.

Din perspectiva procesuală a formării urmelor, succesiunea este stabilă. Faza de pregătire lasă intens trafic comunicațional și marcaje de planificare (apeluri scurte, mesaje cu termeni codificați, fixări de loc și oră), adesea însoțite de acte paravan; momentul transferului comprimă contactul într-un cadru controlat (birou sau auto), preferabil fără martori, generând urme materiale punctuale și, când e posibil, captură video; disimularea produce justificări scriptice, fragmentări de plată și externalizarea contactului prin intermediari, dublate de încercări de re-etichetare a banilor ca „împrumut” ori „cheltuieli”.

Robustețea probatorie crește exponențial prin convergență. Combinația urmelor digitale (timeline comunicațional și de localizare), a fluxurilor financiare (numerar marcat sau *tra-see non-cash*) și a imaginilor video produce o reconstituire densă și rezistentă la contestare. Vulnerabilitățile apar atunci când probarea se sprijină exclusiv pe declarații sau pe o singură remitere fără marcaj și fără ancoră spațio-temporală independentă. Strategia eficientă de documentare vizează tocmai punctele de inflexiune ale mecanismului – negocierea, intermedierea, locul și ora aranjate – și testează sistematic consistența „paravanelor” scriptice prin raportare la telemetrie, loguri, acces și orar.

În termeni criminalistici, distribuțiile procentuale asupra mediului (birou și auto însumează circa două treimi), asupra temporalității (prevalența orelor de serviciu) și asupra compoziției relaționale (dominanța comiterii individuale, cu un sfert diade) nu descriu simple regularități statistice, ci expri-

texts represent nearly two thirds of all transfer settings. Open public spaces (streets, parking lots, transit stations) comprise some 20–22%, whereas private residences and other atypical locations amount to only about 10–14%. The choice of venue thus follows the logic of reduced visibility and environmental control. Temporally, incidents predominate during working hours (58–62% of cases), integration of the act into operational workflows providing the perpetrator with an appearance of legitimacy and a procedural cover; 22–26% of transactions are deliberately shifted outside working hours, 8–10% occur at night, and 6–8% take place on rest days or public holidays, especially in organizations operating continuous shifts. This distribution confirms that space and time are not neutral variables but tactical elements that generate convergent traces: access logs, movement routes, call chronologies, and correlatable video frames.

The relational configuration indicates a predominance of individual commission, in approximately 62–66% of cases, reflecting the opportunism of operational-level officials and their proximity to discrete decision points. Diads—typically colleagues from the same control team—appear in 24–28% of cases, while larger groups with segmented roles (for example, intermediaries) occur in 8–12%. Relationships among co-actors are mainly hierarchical in 45–50% of situations and collateral in 32–38%, whereas external intermediaries appear in 12–16%. This topology is faithfully mirrored in the traces: paired call records and meetings, GPS proximities, access badges, and shared routines create causal chains between the mechanism’s “nodes,” enabling the mapping of roles and dependencies.

From a procedural perspective, the sequence of trace formation is stable. The preparation phase leaves dense communicational traffic and planning markers (brief calls, messages employing coded terms, and fixed rendezvous details), often accompanied by paper or digital cover documents; the transfer moment compresses contact into a controlled setting (office or vehicle), preferably without witnesses, producing pinpoint material traces and, where feasible, video capture; concealment subsequently generates scripted justifications, payment fragmentation, and outsourcing of contact through intermediaries, combined with attempts to re-label funds as “loans” or “expenses.”

Evidentiary robustness increases expo-

mă raționalitatea tactică a făptuitorului: spațiu controlat, acoperire procedurală, relații minimize la ceea ce este strict necesar. Corelate cu ponderea urmelor digitale (40-45%), financiar-tranzacționale (25-30%), documentare (15-20%) și materiale (10-15%), aceste constante oferă investigatorului o hartă predictivă a locurilor unde trebuie căutate dovezile și a modului în care trebuie articulate între ele.

Rezultă, în concluzie, că urmele corupției – deși mai puțin spectaculoase decât cele specifice infracțiunilor cu violență – sunt abundente, coerente și profund sistemice. Ele configurează o „gramatică a mecanismului”: arată ce s-a întâmplat, unde și când s-a întâmplat, dar mai ales cum s-a construit presiunea, cum s-a negociat tranzacția și cum s-a încercat disimularea rezultatului. Interpretate integrat, aceste urme nu numai că permit reconstituirea fidelă a evenimentului și identificarea participanților, ci furnizează și instrumentarul critic pentru demontarea narațiunilor de apărare, orientând tacticile de investigație spre verigile sale cele mai vulnerabile.

Infracțiunile de corupție comise de funcționari publici cu statut special – cei însărcinați chiar cu aplicarea legii – pun probleme deosebite organelor de cercetare penală, în principal din cauza caracterului ocult și sofisticat al acestor fapte. În absența unor scene ale crimei evidente sau a unor victime imediate care să alerteze autoritățile, urmele infracțiunii devin piatra de temelie a oricărei investigații de succes. Demersul de față a evidențiat importanța dublă a acestor urme: atât latura materială (documente, obiecte, înscrisuri, amprente, înregistrări), cât și cea ideală (informațiile reținute de persoane) trebuie valorificate împreună, pentru a reconstitui complet și credibil mecanismul corupției.

Am arătat că, deși funcționarii corupți depun eforturi metodice pentru a-și ascunde urmele și a se sustrage răspunderii, *nu există infracțiune perfectă*: aproape întotdeauna rămân indicii – în fișiere, în arhive electronice, în memoria cuiva sau pe suprafața unui obiect – care, reunite, pot dezvălui adevărul. Cheia stă în formarea unei viziuni criminalistice de ansamblu asupra cazului, bazată pe cunoașterea caracteristicilor tipice ale acestor fapte. După

mentalmente by convergence. The combination of digital traces (communication timelines and geolocation), financial flows (marked cash or non-cash trails), and video imagery yields a dense reconstruction that is resilient to challenge. Vulnerabilities arise when the case relies exclusively on testimonies or on a single unmarked payment without an independent spatio-temporal anchor. An effective documentation strategy therefore targets the mechanism's inflection points—negotiation, intermediation, arranged place and time—and systematically tests the consistency of script-based cover stories against telemetry, system logs, access records, and duty rosters.

From a forensic standpoint, the percentage distributions by environment (office and automobile together representing about two-thirds of all cases), temporality (the predominance of working hours), and relational composition (the prevalence of individual commission, with roughly one-quarter involving pairs) do not merely illustrate statistical regularities—they express the tactical rationality of the perpetrator: a controlled space, procedural cover, and relationships reduced to what is strictly necessary. When correlated with the share of digital traces (40–45%), financial-transactional traces (25–30%), documentary traces (15–20%), and material traces (10–15%), these constants provide investigators with a predictive map of where to search for evidence and how to interconnect it coherently.

It follows, therefore, that the traces of corruption—though less spectacular than those found in violent crimes—are abundant, coherent, and systemically interlinked. They form what may be described as a “grammar of the mechanism”: they reveal what happened, where and when it occurred, but most importantly, how the pressure was constructed, how the transaction was negotiated, and how the result was concealed. When interpreted integrally, these traces not only permit an accurate reconstruction of the event and identification of the participants but also provide the analytical instruments needed to dismantle defensive narratives and to direct investigative tactics toward the most vulnerable links in the chain.

Corruption offenses committed by public officials with special status—those entrusted with enforcing the law itself—pose particular challenges for criminal investigators, primarily due to their concealed and sophisticated

cum s-a subliniat, cine cunoaște „modelul” corupției „instituționale” va ști unde să caute probele: în documentele alterate, în fluxurile financiare nejustificate, în declarațiile inconsecvente ale suspectilor, în locurile unde s-au purtat discuțiile ilicite etc. Astfel, știința criminalistică oferă investigatorilor nu doar mijloace tehnice, ci și un cadru teoretic pentru a înțelege legile de manifestare a infracțiunilor și a acționa pro-activ.

Originalitatea și dificultatea luptei anticorupție constă în faptul că aici infractorii cunosc regulile jocului – sunt persoane versate în proceduri legale și tehnici investigative, deci anticorpii sistemului pot fi slăbiți. În acest context, devine cu atât mai necesară abordarea multidisciplinară și riguroasă: cooperarea dintre criminalistică, analiză financiară, intelligence și alte domenii pentru a surprinde orice urmă a comportamentului corupt. Cazuistica a demonstrat că eficacitatea probării acestor infracțiuni crește exponențial atunci când se reușește capturarea simultană a urmelor materiale (ex. bani marcați găsiți, documente incriminatoare) și coroborarea lor cu urmele ideale (mărturii coerente, denunțuri detaliate). O investigație temeinică a corupției comisă de către funcționarii publici cu statut special va include, de regulă, atât metode clasice (percheziții, ridicări de documente, expertize grafoscopice, interceptări), cât și metode tactice speciale (urmărirea vizuală, folosirea investigatorilor sub acoperire, teste de integritate). Toate însă gravitează în jurul aceluiași nucleu: *identificarea și conservarea urmelor lăsate de infracțiune*.

În final, menționăm că urmele infracțiunii de corupție comise de către funcționarii publici cu statut special nu sunt doar simple indicii dispartate, ci ele compun împreună o *poveste* – povestea încălcării legii sub paravanul legii. Rolul organului de urmărire penală este să decodeze această poveste din fragmentele rămase și să o prezinte în fața justiției. Printr-o abordare integrată, logică și fundamentată teoretic, investigarea corupției comise de funcționari publici cu statut special poate atinge standardele de rigoare ale unei cercetări științifice solide și, totodată, poate furniza societății instrumentele necesare pentru a face dreptate acolo unde încrederea a fost trădată.

nature. In the absence of evident crime scenes or immediate victims capable of alerting the authorities, traces of the offense become the cornerstone of any successful investigation. This study highlights the dual significance of such traces: both the material dimension (documents, objects, records, fingerprints, recordings) and the ideal dimension (information retained by individuals) must be examined together to enable a complete and credible reconstruction of the corruption mechanism.

Although corrupt officials methodically attempt to hide their traces and avoid liability, there is no such thing as a perfect crime: almost invariably, certain indicators remain—within files, electronic archives, human memory, or on the surface of an object—that, once combined, can reveal the truth. The key lies in developing a comprehensive forensic vision of the case, grounded in a deep understanding of the typical features of such offenses. As has been emphasized, those familiar with the “institutional corruption model” will know precisely where to look for evidence: in altered documents, unjustified financial flows, inconsistent suspect statements, or locations where illicit discussions took place. Thus, forensic science offers investigators not only technical tools but also a theoretical framework for understanding the laws governing criminal behavior and for acting proactively.

The originality and difficulty of the anti-corruption effort stem from the fact that, in this field, offenders know the rules of the game—they are individuals well-versed in legal procedures and investigative methods, which can weaken the system’s natural defenses. In this context, a multidisciplinary and rigorous approach becomes essential: collaboration among forensic analysis, financial investigation, intelligence work, and other domains is required to capture every trace of corrupt behavior. Case studies have demonstrated that the effectiveness of evidence gathering increases exponentially when investigators successfully capture both material traces (e.g., marked money recovered, incriminating documents) and corroborating ideal traces (coherent testimonies, detailed denunciations).

A thorough investigation of corruption committed by public officials with special status should, as a rule, integrate both classical methods (searches, document seizures, graphoscopic and forensic examinations, interceptions) and special tactical techniques (visual surveillance,

CONCLUZII

Rezultatele cercetării confirmă că investigarea infracțiunilor de corupție săvârșite de funcționarii publici cu statut special presupune o înaltă calificare profesională și o abordare criminalistică multidimensională. Urmele materiale – documente oficiale, înscrisuri, obiecte sau micro-urme – constituie baza factuală a investigației, în timp ce urmele ideale și digitale oferă contextul informațional necesar pentru reconstituirea logică a evenimentului infracțional. Forța probatorie derivă din coroborarea acestor categorii de urme, care, interpretate integrat, permit reconstruirea precisă a succesiunii faptelor și identificarea făptuitorului. În același timp, cercetarea relevă vulnerabilitățile specifice acestor cazuri: distrugerea deliberată a urmelor, complicitatea internă și limitarea accesului la probe. În consecință, se impune aplicarea unei strategii pro-active, bazate pe operativitate, utilizarea expertizelor tehnico-științifice și cooperarea interinstituțională. Astfel, urmele infracțiunii nu trebuie privite doar ca elemente pasive de constatare, ci ca structuri active de cunoaștere și demonstrație, care, valorificate inteligent, pot transforma o suspiciune într-o probă certă. Concluziile formulate au valoare teoretică, prin consolidarea metodologiei criminalistice, și valoare practică, prin oferirea unui instrument operațional adaptat realităților corupției instituționale moderne.

use of undercover investigators, integrity testing). Yet all these methods revolve around the same core objective: the identification and preservation of traces left by the offense.

Ultimately, the traces of corruption committed by public officials with special status are not merely isolated indicators; together they compose a narrative—the story of the law violated under the cover of the law itself. The role of the investigative body is to decode this story from the fragments that remain and to present it before the court of justice. Through an integrated, logical, and theoretically grounded approach, the investigation of such corruption offenses can achieve the rigor of a scientifically substantiated inquiry, while at the same time providing society with the tools to restore justice where public trust has been betrayed.

CONCLUSIONS

The results of this research confirm that the investigation of corruption offenses committed by public officials with special status requires a high level of professional expertise and a multidimensional forensic approach. Material traces—such as official documents, records, objects, and micro-traces—form the factual foundation of the investigation, while ideal and digital traces provide the informational framework necessary for the logical reconstruction of the criminal event. The evidentiary strength arises from the corroboration of these categories of traces which, when interpreted integrally, enable a precise reconstruction of the sequence of events and the identification of the perpetrator. At the same time, the study highlights the specific vulnerabilities characteristic of such cases: the deliberate destruction of traces, internal complicity, and restricted access to evidence. Consequently, it is essential to implement a proactive strategy, based on operational efficiency, the use of technical-scientific expertise, and interinstitutional cooperation. Thus, the traces of a corruption offense should not be regarded merely as passive elements of observation, but as active structures of knowledge and demonstration which, when intelligently exploited, can transform a suspicion into conclusive proof. The conclusions formulated possess both theoretical value, by reinforcing the forensic methodology, and practical value, by providing an operational tool adapted to the realities of modern institutional corruption.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

BIBLIOGRAPHICAL REFERENCES

1. Avram Mihail, Gurin Vasile, Donciu Anatol. Coordonator: Valeriu Zubco, Depistarea, cercetarea și calificarea infracțiunilor de corupție, Agenția pentru Susținerea Învățămîntului Juridic și a Organelor de Drept „EX LEGE”, Editura ARC, Chișinău, 2005, 360 p. ISBN 9975-61-397-7.
2. Decizia Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul din 14.10.2019, emisă în Dosarul nr. Dosar nr. 1-17016293-05-1a-15042019. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/9D80770A-96B4-4C33-BA0D-8E3E6B0B079D [accesată: 08.02.2023].
3. Doraș Simion, Criminalistica, Chișinău: Editura Cartea Juridică, 2011. ISBN 978-9975-53-015-6.
4. Duvac Constantin, Criminalistica, Editura Hamangiu, București, 2024. ISBN 978-606-27-2445-0.
5. Gheorghită Mihai, Caracteristica și modelul criminalistic al infracțiunilor. În: Avocatul Poporului nr. 1-2, 2012.
6. Gheorghită Mihai, Tratat de criminalistică, Editura F.E.-P. „Tipografia Centrală”, Chișinău, 2017, p. 825-826. 872 p. ISBN 978-9975-53-834-3.
7. Sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Bucurcani, din 31.01.2020, emisă în Dosarul nr. nr.1-19/2017. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/DAr78EF70-7860-4D14-BB91-95A6BA9E4435 [accesată: 23.08.2024].
8. Sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 29.01.2019, emisă în Dosarul nr. 1-1255/2017. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/B784E7E1-4528-E911-80D5-0050568B021B [accesată: 29.01.2023].
9. Sentința Judecătoriei Hîncești din 17.02.2017, emisă în Dosarul nr. 1-448/16. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/4EF21BE7-E2F8-E611-80D3-0050568B4AB5?utm_source=chatgpt.com.
10. Sentința Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, din 23.06.2017, emisă în Dosarul nr. 1-55/2017. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/E2CBE1BC-9A58-E711-80D3-0050568B4AB5 [accesată: 23.06.2024].
11. Sentința Judecătoriei Ungheni din 13.03.2017, emisă în Dosarul nr. 1-3/2017. Disponibilă: https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/E9853B17-FA07-E711-80D1-0050568B37B6 [accesată: 16.04.2023].
12. Stancu Emilian, Ciobanu Petruț, Criminalistica, Metodologia criminalistică, Editura Universul Juridic, București, 2018. ISBN 978-606-39-0219-2.
13. Фролова Елена, Методика расследования коррупционной деятельности в правоохранительных и судебных органах. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. 12.00.09. - уголовный процесс; криминалистика и судебная экспертиза; оперативно-розыскная деятельность. Кубанский Государственный Университет, Краснодар, 2005 217 с., 61: 05-12/974.